

Redegørelse i sag om mulig tvivlsom forskningspraksis hos professorerne Christine Stabell Benn og Peter Aaby

Praksisudvalget afgav den 9. januar 2026 en redegørelse, hvor der blev taget stilling til 7 punkter, der ved brev af 29. april 2025 var blevet fremsat af professorerne Christine Stabell Benn (CSB) og Peter Aaby (PAA) med en anmodning om renselse for påstande om tvivlsom forskningspraksis eller videnskabelig uredelighed.

17. september 2026

Sagsnummer 25/15647

Det fremgik af redegørelsen, at CSB og PAA havde anmodet om stillingtagen til et yderligere punkt (pkt. 8), og at Praksisudvalget derudover havde formuleret yderligere fire punkter til bedømmelse (pkt. 9 – 12). Nærværende redegørelse omhandler Praksisudvalgets behandling af disse punkter.

Punkter til bedømmelse

CSB og PAA har den 14. maj 2025 anmodet om stillingtagen til dette punkt:

8. Ansøge om støtte til studier, der allerede er udført.

Praksisudvalget har på baggrund af korrespondance med CSB og PAA samt med læge og journalist Charlotte Strøm og professor Henrik Støvring og professor Lone Graff Stensballe formuleret yderligere punkter til bedømmelse.

9. Stabel I Benn & Aaby har i deres forskningspraksis for randomiserede forsøg ikke taget de nødvendige forholdsregler for at sikre sig mod at jagte spuriøse fund.

10. Det er uetisk at gennemføre undersøgelser, der ikke kan påvise evidens.

11. Den uklarhed, der fremgår omkring interventionen af den præregistrerede protokol for NCT00244673, må betragtes som tvivlsom forskningspraksis.

12. Stabell Benn & Aaby publicerede i 2018 et ekspert-review, hvor det- i strid med sandheden - anføres at det ikke har været muligt at gennemføre et RCT med DTP-vaccinen i områder med høj mortalitet.

Praksisudvalgets rolle

Praksisudvalget skal efter gældende regler (SDU's regelsæt for udvalget, § 8, jf. lov om videnskabelig uredelighed § 19):

- 1) Udarbejde en redegørelse for den foreliggende sag;
- 2) Tage stilling til, om der er udøvet tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget kan ikke her træffe nogen afgørelse, men skal komme med en begrundet stillingtagen til spørgsmålet;
- 3) Ved mistanke om videnskabelig uredelighed oversende til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

Herudover kan Praksisudvalget indstille til rektor, at der over for de involverede, ansatte forskere skal iværksættes sanktioner.

Praksisudvalget hverken kan eller skal tage stilling til, hvilke metoder eller teorier, der er mest velegnede eller rigtige, eller tage stilling til, om den bedrevne forskning er af tilstrækkelig høj kvalitet.

Udvalgets sagsbehandling af pkt. 8 – 12

Praksisudvalget består af professorerne Sten Schaumburg-Müller (formand), Jesper Bo Nielsen, Tove Faber Frandsen, Nils J. Færgeman og Henrik Gordon Petersen. Jesper Bo Nielsen har erklæret sig inhabil og har ikke deltaget i sagsbehandlingen.

Professor Henrik Jørn Ditzel blev den 18. marts 2026 udpeget som suppleant for Jesper Bo Nielsen. Henrik Jørn Ditzel har herefter deltaget i sagens behandling.

Udvalget har afholdt møder den 16. februar 2026, 11. marts 2026, 29. april 2026, 28. maj 2026, 10. juni 2026, den 20. august 2026 samt 7. september 2026.

Det er ikke lykkedes udvalget at ekspedere sagen inden for 6 måneder, jf. regelsæt for udvalget § 12, stk. 2: "Praksisudvalgets sagsbehandling skal i almindelighed tilstræbes afsluttet inden 6 måneder efter modtagelse af en anmeldelse". Det bemærkes i den forbindelse, at der indgår en betydelig

mængde sagsmateriale, og at det har taget tid at identificere eksperter, jf. nedenfor.

Praksisudvalget har i mail af 30. januar 2026 stillet supplerende spørgsmål til CSB og PAA vedr. pkt. 8, som er blevet besvaret i mail af samme dag.

Praksisudvalget har i mail af 16. januar 2026 modtaget bemærkninger til pkt. 9 – 12 fra CSB og PAA.

Praksisudvalget har givet Charlotte Strøm, Henrik Støvring og Lone Graff Stensballe mulighed for at fremsende kommentarer til CSB og PAA's bemærkninger til pkt. 8 og pkt. 9 – 12. Praksisudvalget har herefter modtaget kommentarer i mails af 2. og 18. februar 2026 fra Lone Graff Stensballe, i mail af 22. februar 2026 fra Charlotte Strøm og i mail af 23. februar 2026 fra Henrik Støvring.

Kommentarerne fra Charlotte Strøm, Henrik Støvring og Lone Graff Stensballe er sendt i partshøring hos CSB og PAA, der har fremsendt bemærkninger i mails af 18. og 19. marts 2026.

Udvalgets medlemmer er udpeget til at redegøre for og tage stilling til tvivlsom forskningspraksis som et led i universitets forpligtelse til at imødegå tvivlsom forskningspraksis og videnskabelig uredelighed.

Blandt udvalgets medlemmer findes der ikke særlig ekspertise inden for epidemiologisk forskning. Udvalget har derfor indhentet ekstern faglig bistand og rettet henvendelse til tre udenlandske forskere, som har påtaget sig opgaven. Der er udarbejdet spørgsmål vedrørende punkt 9 og 10 til brug for deres vurdering.

Da den tredje ekspert først tiltrådte opgaven i begyndelsen af september 2026, har det endnu ikke været muligt at indhente de nødvendige ekspert-udtalelser. Af hensyn til sagens fremdrift besluttede udvalget derfor på sit møde den 7. september 2026 at opdele behandlingen af punkt 8-12 i to faser. Punkt 8, 11 og 12 behandles i nærværende redegørelse, mens stillingtagen til punkt 9 og 10 afventer de eksterne eksperters vurderinger og vil blive behandlet på et senere tidspunkt.

Relevante retskilder

Efter § 19 i lov om videnskabelig uredelighed (lov nr. 383 af 26/04/2017) skal de enkelte forskningsinstitutioner tage stilling til tvivlsom forskningspraksis. Om denne hedder det i lovens § 3, nr. 5:

"Tvivlsom forskningspraksis: Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre gældende institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning."

Det bemærkes, at retsgrundlaget for udvalgets stillingtagen som følge af denne formulering ikke er præcist defineret, og det hedder i forarbejderne til loven: "Begrebet [tvivlsom forskningspraksis] relaterer sig til ansvarlig forskningspraksis, som ikke er defineret ved lov, idet det er lagt i hænderne på forskningsinstitutionerne selv at fastlægge de nærmere rammer herfor", jf. fremlæggelse af lovforslag nr. 117 af 25. jan. 2017, pkt. 3.4.3.2.

Udvalget har i sin stillingtagen især lagt vægt på Danish Code of Conduct for Research Integrity (version januar 2026).

Udvalgets stillingtagen

Pkt. 8. Ansøge om støtte til studier, der allerede er udført.

CSB og PAA anmodede i mail af 14. maj 2025 om at blive rensat for påstande fremsat i *Weekendavisen* om, at de i 2010 havde søgt midler fra Grundforskningsfonden til gennemførelse af et vaccineforsøg, hvor det omtalte studie i det væsentlige svarer til beskrivelsen af et upubliceret DTP-studie, som allerede var iværksat på dette tidspunkt.

Praksisudvalget bemærker, at ansøgningen er fra 2010, hvor CSB og PAA ikke var tilknyttet SDU. Udvalget finder anledning til at tilføje, at der ikke er tale om en ansøgning om støtte til det samme studium, idet det første studium foregik i byområdet i Guinea-Bissau, hvor vaccinedækningen var relativt høj, mens det andet studium var i landområderne, hvor vaccinedækningen var lavere. Praksisudvalget finder derfor ikke at der foreligger tvivlsom forskningspraksis.

Pkt. 11. Den uklarhed, der fremgår omkring interventionen af den præregistrerede protokol for NCT00244673, må betragtes som tvivlsom forskningspraksis.

Efter nutidens standarder for god videnskabelig forskning ville man stille større krav til en sådan protokol, herunder klare, prædefinerede, og offentligt tilgængelige "endpoints". Protokollen er imidlertid fra 2005, hvor der ikke var samme krav til protokoller, og hvor Peter Aaby og Christine Stabell Benn i øvrigt ikke var tilknyttet SDU.

Det ligger uden for Praksisudvalgets kompetence at tage stilling til ikke-tilknyttede forskeres forskning. Praksisudvalget finder anledning til at tilføje, at Praksisudvalget ikke kan anvende aktuelt gældende standarder på et forhold fra 2005.

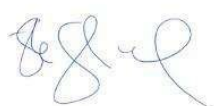
Pkt. 12. "Stabell Benn & Aaby publicerede i 2018 et ekspert-review, hvor det – i strid med sandheden – anføres at det ikke har været muligt at gennemføre et RCT med DTP-vaccinen i områder med høj mortalitet."

Den omstridte sætning fremgår under pkt. 5 i Benn, Fisker, Bærent, Rieckmann, Jensen & Aaby, "How to evaluate potential non-specific effects of vaccines the quest for randomized trials or time for triangulation?" *Expert Review of Vaccines*, 2018 DOI: 10.1080/14760584.2018.1471987

"For example, it has not been possible to conduct RCTs of DTP in high-mortality areas "

Praksisudvalget finder her ikke, at en enkelt sætning i et større review isoleret set udgør tvivlsom forskningspraksis. Udvalget finder dog anledning til at bemærke, at det vækker undren, at der i reviewet ikke var blevet refereret til skribenternes eget RCT studium, hvor udvalget også tidligere har kritiseret manglende publicering af studiet, jf. pkt. 6 i Udvalgets redegørelse af 9. januar 2026.

På udvalgets vegne



Professor dr.jur. Sten Schaumburg-Müller
Formand for Praksisudvalget

Professor Henrik Gordon Petersen
Mærsk McKinney Møller Institut

Professor Henrik Jørn Ditzel
Klinisk Institut

Professor Tove Faber Frandsen
Institut for Design, Medier og Uddannelsesvidenskab

Professor Nils J. Færgeman
Institut for Biokemi og Molekylær Biologi

Redegørelsen tages til efterretning, jf. § 13, stk. 1 i SDU's regelsæt.

Jens Ringsmose



Rektor